

IKC De Klimboom

Samen groeien naar de toekomst

Zorgplan 2019-2020

brinnummer: 19 VX
De Klimboom
Breezandpad 9
6843 JM Arnhem
augustus 2019

Voorwoord

(I)KC De Klimboom is een gloednieuwe school in Arnhem Elderveld. Op dit moment zijn wij gevestigd in een tijdelijke locatie, totdat we dit schooljaar ons nieuwe pand aan het Breezandpad kunnen betrekken. Samen met onze partners werken wij iedere dag hard aan de ontwikkeling van ons nieuw integraal kindcentrum en aan goed onderwijs voor de kinderen in de wijk. Het (integraal) kindcentrum bestaat uit onze basisschool De Klimboom met modern, toekomstgericht onderwijs, onze peutergroep de Wildebras (SPA) en onze buitenschoolse opvang Het Ruimteschip (SKAR).

Voor u ligt het Zorgplan. Dit is een document waarin o.a. beschreven staat wat de structuur is die wij gebruiken om belangrijke besluiten over leerlingen zorgvuldig te kunnen nemen. Als school van de BasisFluvius zijn wij aangesloten bij het samenwerkingsverband PassendWijs. Zij zijn verantwoordelijk voor het inrichten en realiseren van Passend onderwijs. Als school werken wij eraan om ons onderwijs steeds beter te laten aansluiten bij de grote diversiteit aan onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen en leraren.

<u>Onderwerp</u>	<u>Pagina</u>
1 IKC De Klimboom	04
1.1 Kenmerkend voor ons onderwijs	04
1.2 Zorg voor alle leerlingen op De Klimboom	05
1.3 Handelingsgericht werken en opbrengstgericht werken	06
1.4 De cyclus van handelingsgericht en opbrengstgericht werken	07
2 Jaaroverzicht IB-er 2018-2019	08
3 Planmatig handelen	10
3.1 Analyses	10
3.2 Groepsanalyse	10
3.3 Het ontwikkelingsperspectief	11
4 Bespreekmomenten	12
4.1 Vloeroverleg	12
4.2 Bespreekmomenten van leerlingen met IB-er	12
5 Groepsbezoeken	14
5.1 Het groepsbezoek IB-er	14
5.2 Het groepsbezoek directie	14
6 Passend Onderwijs	15
6.1. Passend Onderwijs	15
6.2 Verwijzingen naar het s(b)o	15
7 Leerlingvolgsysteem	16
7.1 Het leerlingvolgsysteem	16
7.2 Toetsen LOVS Cito	16
7.3 KIJK	16
7.4 VISEON	16
8 Instroom en uitstroom leerlingen	17
8.1 Instroom van leerlingen	17
8.2 Tussentijdse uitstroom van leerlingen	18
8.3 Doorstroom van kleuters	18
8.4 Uitstroom naar het voortgezet onderwijs	18
 Bronnen	 19
 Afkortingen	 20
 Bijlagen	 21
 Bijlage 1	 23
 Bijlage 8	 25

1. De Klimboom

1.1 Kenmerkend voor ons onderwijs

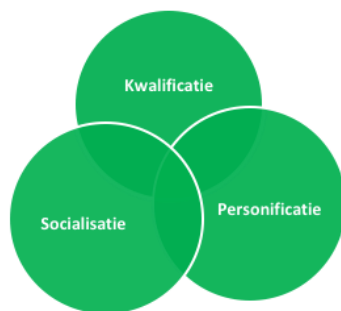
Leren en ontwikkelen staat voor zowel leerlingen als medewerkers centraal. Dit betekent dat we ons geregeld de vragen blijven stellen of we wat we doen goed doen en wat we moeten verbeteren om nog beter te worden.

We zijn ambitieus: we werken iedere dag hard aan het behalen van onze ambities. We willen een school zijn waar door leerlingen en medewerkers samen gewerkt wordt aan betekenisvol onderwijs. Binnen de kaders van nu werken we aan kennis, vaardigheden en (leer)houding die kinderen nodig hebben voor nu en later. Onze leeromgeving is veilig, inspirerend en gestructureerd en leerlingen krijgen de ruimte hun eigen talenten en interesses in te zetten in hun leren. Leerlingen zijn eigenaar van hun leerproces en bereiden zich voor op de toekomstige maatschappij.

De Klimboom gelooft erin dat leerlingen in staat moeten worden gesteld zich te ontwikkelen als zelf handelende en verantwoordelijke individuen: 'onderwijs gaat niet om het vullen van een vat, maar om het ontsteken van een vuur' (Biesta).

Het onderwijs heeft als opdracht leerlingen kennis en vaardigheden te laten verwerven ('Kansengelijkheid: ieder kind kan alles leren', kwalificatie), te begeleiden en te leren zich sociaal emotioneel te ontwikkelen, zodat zij leren hoe zij deel kunnen nemen aan tradities en praktijken ('Samen: leren van en met elkaar', socialisatie) en leerlingen te helpen te leren over zichzelf, hoe zij zich kunnen emanciperen en verantwoordelijkheid kunnen nemen voor hun eigen leren en handelen ('Verantwoordelijkheid, zelfstandigheid, eigenaarschap: zelf kunnen bijdragen', personificatie).

Met als doel kansrijk voorbereid te worden op later, waar zij als kritische burger zelfredzaam kunnen participeren in de maatschappij.

Kansengelijkheid: **ieder kind kan alles leren** (kwalificatie)

Samen: **leren van en met elkaar** (socialisatie)

Verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en eigenaarschap: **leerling heeft zicht op eigen leerproces en eigen 'bijdrage' in de school**(personificatie)

De Klimboom staat voor een leven lang leren en ontwikkelen, voor zowel kinderen als medewerkers. Binnen ons onderwijs wordt door leerlingen, medewerkers en ouders samen gewerkt aan betekenisvol onderwijs. Dit betekent dat ons onderwijsaanbod leerlingen in staat stelt op een zo hoog mogelijk niveau te leren en dat leerlingen onderzoeken en ontdekken wat bij hen past. We begeleiden kinderen in het zich bewust te worden van hun eigen talenten, interesses en ontwikkelpunten. Op De Klimboom leren kinderen dat zij een onderdeel zijn van een groter geheel en daarin een eigen bijdrage hebben. Wij vinden het van belang dat binnen ons onderwijs de natuurlijke nieuwsgierigheid en creativiteit van kinderen blijvend wordt gestimuleerd en kinderen werkelijk betrokken zijn bij het leren.

Het onderwijsaanbod op De Klimboom biedt ruimte aan kinderen om initiatieven te nemen en

doet een beroep op zelfstandig en actief leren van kinderen. Het onderwijs wordt in een veilige, inspirerende en gestructureerde leeromgeving aangeboden. Het werken aan kennis, vaardigheden en (leer)houding die kinderen nodig hebben voor de toekomst staat centraal. Leerlingen leren verantwoordelijkheid en initiatief te nemen voor/in hun leerproces, en voor zichzelf en naar anderen.

Wij vinden dat wij het goed doen wanneer:

- Leerlingen betrokken zijn bij het leren
- Medewerkers betrokken zijn bij het leren van kinderen
- Het onderwijs betekenisvol is voor leerlingen
- Leerlingen samen leren en werken met elkaar en school met leerlingen en ouders samen leert en werkt
- We blijven denken in mogelijkheden en kansen. We hoge verwachtingen hebben van de leerlingen

Onze kernwaarden waarop wij onze visie bouwen zijn:

- Samen: iedereen doet er toe en we leren en werken samen
- Ontwikkelen: groeien staat centraal. Alles is leren en van alles kan worden geleerd
- Mogelijkheden: alle leerlingen krijgen gelijke kansen, worden uitgedaagd, en krijgen ruimte om te ontdekken
- Betrokkenheid: alle leerlingen worden gestimuleerd en krijgen de ruimte om initiatieven te nemen, vanuit hun natuurlijke nieuwsgierigheid en creativiteit.
- Veiligheid: iedereen kan en mag zichzelf zijn, iedereen wordt gerespecteerd en geaccepteerd, we bieden een duidelijke structuur waarin verwachtingen voor iedereen duidelijk zijn

1.2 Zorg voor alle kinderen op De Klimboom

Om de kinderen zo optimaal mogelijk te kunnen laten ontwikkelen verdienen ze onze zorg. Hier hebben ze recht op. Om de juiste zorg te kunnen bieden is samenwerking tussen ouders en school van groot belang.

De zorg op De Klimboom wordt gecoördineerd door de Intern begeleider (IB-er). We maken gebruik van een vaste structuur. Deze structuur heet de cyclus van handelingsgericht werken en opbrengstgericht werken.

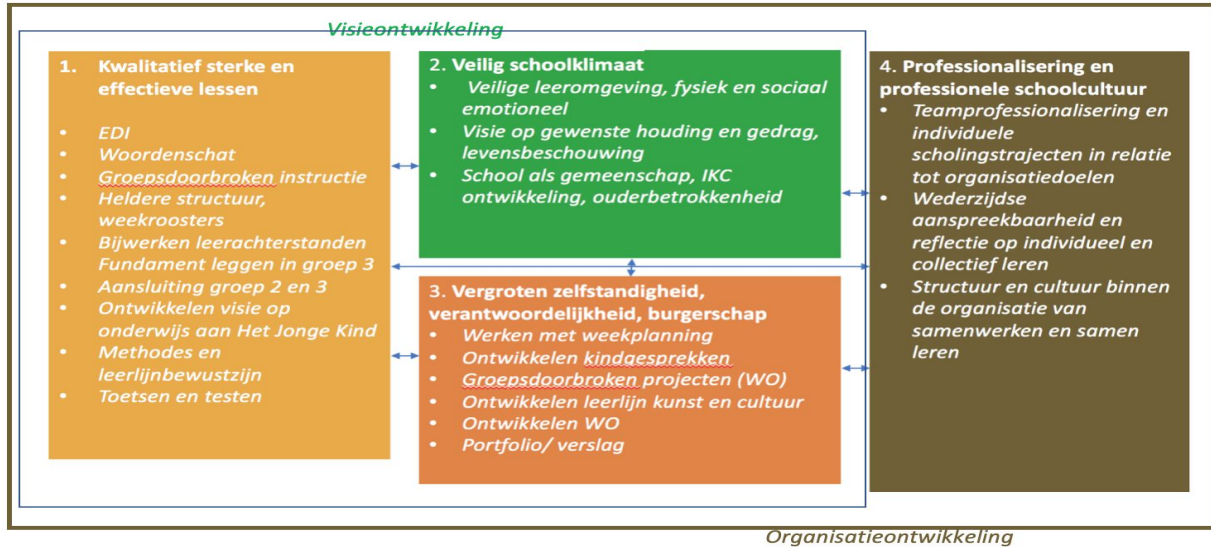
Om optimale zorg te kunnen bieden volgen we de ontwikkeling van alle leerlingen nauwgezet.

Methodegebonden toetsen en de CITO-LVS (leerlingvolgsysteem) toetsen geven ons inzicht in de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen. De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt gevolgd aan de hand van twee meetinstrumenten, KIJK (1-2) en Viseon (3-8). De leerkracht (en eventueel de IB-er) observeert leerlingen in de groep.

We analyseren de opbrengsten in een diepteanalyse na de Cito toetsen en stellen een plan van aanpak op. De overzichten van VISEON en de onderdelen van KIJK die betrekking hebben op de sociaal-emotionele ontwikkeling worden twee keer per jaar in een gesprek met de IB-er besproken en geanalyseerd. In dit gesprek worden ook vervolgacties besproken.

Uit intern onderzoek is gebleken dat medewerkers, leerlingen, ouders en andere betrokkenen bij de Klimboom het schoolklimaat veilig vinden. Wel stellen wij ons ten doel, in onze nieuwe school, nog meer te werken aan het versterken van onze identiteit op dit gebied gekoppeld aan onze schoolvisie. Dit houdt in dat wij nog meer en beter willen uitdragen waar wij voor staan, wat wij verwachten en wat er toe doet binnen De Klimboom om onze leerlingen iedere dag optimaal te kunnen laten leren en ontwikkelen binnen onze veilige leergemeenschap.

Vanuit onze schoolvisie richten wij ons op onderstaande schoolontwikkelingen (schema). Het ontwikkelen aan ons veilige schoolklimaat is hierin opgenomen.

De basis voor het hebben van een veilig schoolklimaat ligt in de wijze waarop iedereen binnen onze gemeenschap met elkaar omgaat. Hiervoor hebben wij een gedeeld uitgangspunt geformuleerd op het gebied van sociale veiligheid. Deze luidt: **sociale veiligheid creëren we door te werken vanuit vertrouwen aan vertrouwen.**

Op De Klimboom geloven wij in kinderen en dat kinderen alles kunnen leren. Wij geven ruimte en vertrouwen: we geloven dat je het kunt. We geloven ook dat je nog niet alles kunt. We geloven dat het soms niet lukt, dat het soms mis gaat en mis moet gaan. Bovenal geloven we dat je daar hier, in onze gemeenschap, vooral van leert en bieden we ook de ruimte dat hier te kunnen leren. Voor nu, maar ook voor later. Wij hebben daar vertrouwen in en werken met jou aan het vertrouwen in jezelf en in anderen. En aan het vertrouwen dat je in situaties terecht kunt komen waar je uit kunt komen door wederzijds respect en verbinding aan te gaan.

In het zorgplan staat de structuur beschreven. Tijdens de vloeroverleggen gaat het om de groep als geheel, de aandacht en zorg voor groepen kinderen en de organisatie van de groepen. Twee belangrijke criteria zijn: gaan alle kinderen vooruit t.o.v. zichzelf en voelen zij zich prettig en gaan ze met plezier naar school?

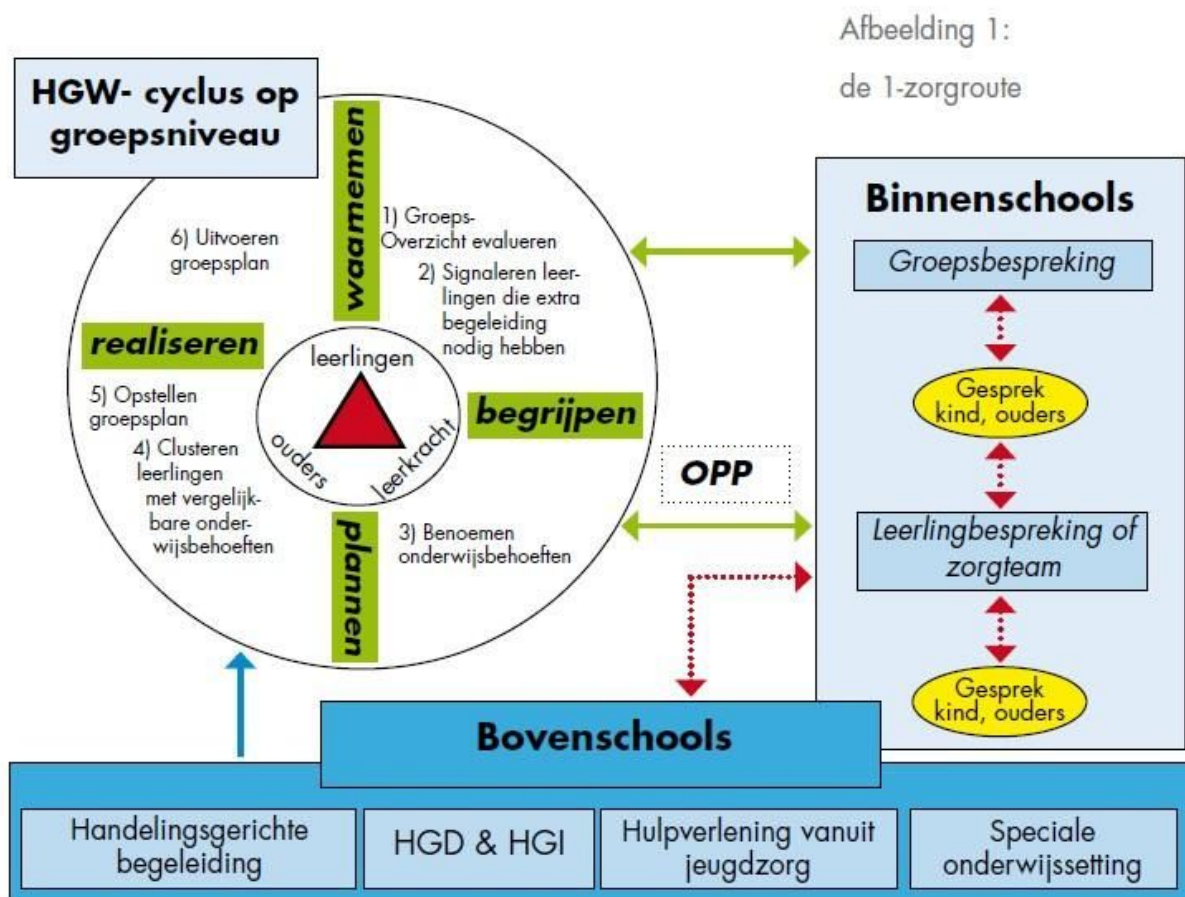
1.3 Handelingsgericht werken (HGW) en Opbrengstgericht werken (OGW)

Ieder kind op De Klimboom school verdient onze zorg. Vanuit ons bestuur "De BasisFluvius" is er afstemming en werken alle scholen met de 1-zorgroute. Dit betekent dat we het onderwijs afstemmen op de onderwijsbehoeften van kinderen op individueel niveau, groepsniveau, schoolniveau en bovenschools niveau.

Het handelingsgericht werken (HGW) en opbrengstgericht werken (OGW) is het kader van waaruit we de leerlingbegeleiding gestalte geven. Met HGW en OGW beogen wij de kwaliteit van ons onderwijs en de begeleiding van al onze kinderen te verbeteren. HGW en OGW maken onderwijs op maat en doeltreffende leerlingbegeleiding concreet. Het streven is effectief om te gaan met verschillen tussen kinderen, maar tegelijk op een convergente wijze les te geven. Het is een planmatige en cyclische werkwijze waarbij we de volgende zeven uitgangspunten toepassen. Vanuit deze visie is onze zorg georganiseerd.

1. De onderwijsbehoeften van kinderen staan centraal: wat heeft een kind nodig om onderwijsdoelen te behalen?
2. Op De Klimboom houden wij rekening met diversiteit. Niet alleen komen kinderen uit verschillende culturen en milieus, maar ook leren zij ieder op hun eigen manier, in hun eigen tempo en op hun eigen niveau
3. De leerkracht doet ertoe: de leerkracht realiseert passend onderwijs en levert daarmee een cruciale bijdrage aan een positieve ontwikkeling van de kinderen.
4. Een belangrijke voorwaarde om tot ontwikkeling (leren) te komen is ons pedagogisch klimaat. Een gevoel van welbevinden werkt positief op de te leveren prestaties.
5. We werken constructief samen: samenwerking tussen leerkracht, kind, ouders, interne- en externe begeleiders is noodzakelijk om een effectieve aanpak te realiseren.
6. Ons handelen is doelgericht: het team richt zich dit jaar op het formuleren van korte- en lange termijn doelen voor het leren, de werkhouding en het sociaal-emotioneel functioneren van alle kinderen en evalueert deze in een cyclus van planmatig handelen.
7. De werkwijze is systematisch, in stappen en transparant: het is voor betrokkenen duidelijk hoe de school wil werken en waarom.

1.4 De cyclus van handelingsgericht en opbrengstgericht werken

HGD Handelingsgericht diagnosticeren
 HGI Handelingsgericht indiceren
 OPP Ontwikkelingsperspectief

Bovenschools werkt De Klimboom nauw samen met SWV PassendWijs, de wijkcoach, schoolarts/ verpleegkundige, speciaal (basis) onderwijs en voortgezet onderwijs etc.

2. Jaaroverzicht IB-er 2018-2019

augustus		
Week 33	Studiedag	organisatie vd zorg
Week 34	Vloeroverleggen	wekelijks vloer 1 en waar mogelijk 2,3 en 4
september		
Week 36	Vloerbezoeken	Wekelijks
Week 36	IB studiedag	
Week 37	Start RU studenten	
Week 37	Audittraining	
Week 37	groepsanalyses starten	
Week 38	Bloktoetsen bekijken	om de 5 weken bespreken in vloeroverleg
week 38	IB netwerk	
Week 39	Observatie vloer 3-4->1-2	lesson study vloer 3
Week 39	Studiemiddag vloer 1 t/m 4	
week 39	Audittraining	
oktober		
Week 40	Consultatie+ voorbereiding ZT	
week 40	IB studiedag	
week 41	Zorgteam	
week 41	procesbegeleiders overleg	
week 41	IB conferentie	
Week 43	Nieuwe IIn bellen intake	de week na iedere vakantie
week 43	IIn bespreking vloer 1,2,3,4	
Week 44	Start VISEON	
november		
Week 46	IB netwerk	
Week 47	Studiedag	
Week 47	Consultatie + voorbereiding ZT	
Week 48	Audittraining	
Week 48	Zorgteam	
week 48	afronden VISEON	
December		
Week 49	IB studiedag	
Week 49	Analyse VISEON	
januari		
Week 3	IB studiedag	
Week 3	DMT/ AVI Afnemen	
Week 4 en 5	Cito LOVS toetsweken	

Week 4	Consultatie+ voorbereiding ZT	
Week 5	Zorgteam	
Week 5	Studiedag	professionele attitude en woordenschat
week 5	groepsanalyse	
februari		
Week 7	Observatie vloer 3-4->1-2	lesson study vloer 3
Week 7	groepsanalyse	
Week 8	IB netwerk	
Week 8	IB studiedag	
Maart		
Week 10	IB conferentie	
Week 11	diepteanalyse bespreken	
Week 11	LIn bespreking	
week 12	Stuudiemiddag	
week 12	groepsanalyse	
week 13	Consultatie + voorbereiding ZT	
April		
Week 14	WISEON voor A/Z	
week 14	Zorgteam	
Week 16	Afronden WISEON	
Week 17	IB netwerk	
mei		
Week 21	AVI/ DMT afnemen	
Week 22 en 23	Cito LOVS toetsweken	
Juni		
Week 23	Consultatie + voorbereiding ZT	
Week 24	Zorgteam	
Week 24	Studiedag	
Week 25	groepsanalyse	
week 26	IB netwerk	
	Vakantie	

3. Planmatig handelen

3.1 Analyses

Een belangrijk deel van de leerlingenzorg is het analyseren van gegevens van de leerling. Hiervoor worden de Cito-toetsen gebruikt, maar ook de methodegebonden toetsen, observaties van de leerkracht en IB-er, KIJK, VISEON etc. Wat zijn oorzaken van mindere opbrengsten? Wat doen we juist goed en moeten we blijven doen? Hoe pakken we dat vervolgens aan? Door een gerichte analyse kan de concrete vertaling in een plan van aanpak worden beschreven. Op verschillende manieren en op verschillende momenten worden gegevens geanalyseerd.

De 5 vragen van Kwaliteitszorg:

•Doen we de goede dingen?	(Definitie)
•Doen we die dingen ook goed?	(Bepaling)
•Hoe weten we dat?	(Verantwoording)
•Vinden anderen dat ook?	(Externe legitimering)
•Wat doen we met die wetenschap?	(Consolidering en Verbetering)

- Leerkrachten analyseren de gegevens van de leerlingen gedurende het schooljaar.
- Tijdens groepsbesprekingen en leerlingbesprekingen wordt er zowel op groepsniveau als kindniveau een analyse gemaakt van de leerresultaten van de leerlingen. Daarnaast kijken we naar de sociaal emotionele ontwikkeling.
- Twee keer per jaar worden in een algemene teamvergadering de resultaten op groepsniveau en schoolniveau besproken. We kijken naar inspectienormen, onze eigen schoolnormen, de groepsdoelen van dit schooljaar en de trendanalyses. De IB-er heeft de analyse gemaakt en heeft vervolgens een analysegesprek met de leerkrachten.
- In de teamvergadering wordt in grote lijnen de schoolzelfevaluatie besproken. Dit betekent dat niet alle leerlingen individueel worden besproken op dit moment, daar zijn de leerlingbesprekingen voor.

3.2 Groepsanalyse

Dit schooljaar maken we geen gebruik van groepsplannen. Het wordt door leerkrachten ervaren als administratieve last die nauwelijks geraadpleegd wordt. Bovendien is het sinds 2013 niet meer verplicht. Om groepsplanloos te werken maken we gebruik van de artikelen van Gijzen & Van Hasselt (Gijzen & Van Hasselt, 2016; Gijzen & Van Hasselt, 2018). Deze artikelen bieden een alternatief voor het planmatig werken zonder groepsplan. Daarnaast gaan de directeur en IB-er dit schooljaar de Masterclass OPO volgen. Waar het om gaat, en wat wij belangrijk vinden, is dat wij als school inzichtelijk maken hoe we onze leerlingen volgen in hun ontwikkeling. Hiervoor worden afspraken gemaakt op school-, groeps- en leerlingniveau. Op schoolniveau begint het met de visie van de school waaraan gekoppeld de werkwijze in iedere groep voor taal en rekenen. Op groepsniveau is er per vloer een groepsanalyse voor rekenen, lezen en begrijpend lezen. In dit formulier staan de Cito doelen vermeld, de analyse en de vertaling naar de dagelijkse praktijk. In de diepte-analyse is de halfjaarlijkse analyse van drie vakgebieden te vinden. Dit was in het kort de uitleg van de grote zorgcyclus. In de kleine zorgcyclus is er vooral aandacht voor het volgen en toetsen van de leerlingen middels de methodegebonden toetsen. We willen ons naast het summatief toetsen (toetsen als eindmeting om te bepalen wat een leerling kan) meer gaan richten op het formatief toetsen. Of zoals Paul Schnabel in zijn eindrapport Onderwijs2032 zegt: *'Het is belangrijk dat leerlingen toetsing ervaren als een manier van leren.'*

Formatief toetsen heeft als primair doel leerlingen inzicht te geven in hun eigen leerproces en hun onderwijs op maat te geven. Ingrediënten die horen bij formatief toetsen zijn bijv. duidelijke leerdoelen, succescriteria die met de leerlingen opgesteld zijn, een growth mindset, effectieve klassengesprekken, feedback geven die leerlingen vooruit helpt en coöperatieve feedback van klasgenoten.

Door de instructies met behulp van het Directe Instructie model te geven, werken we doelgericht aan ons onderwijs. Komend schooljaar gaan de leerkrachten de reken- en taallessen m.b.v. EDI (Expliciete Directe Instructie) instructie geven. EDI zal als onderwerp regelmatig op de studiedagen terugkomen.

In het algemeen helpen de toetsgegevens ons om de kwaliteit van ons onderwijs te verbeteren en goed onderwijs betekent betere leerprestaties van de leerlingen.

De leerkrachten hebben wekelijks vloeroverleg. Dit overleg gebruiken zij o.a. om met elkaar te spreken over hoe zij preventief kunnen werken aan de tussendoelen van rekenen en taal. Dus een methodegebonden toets is niet meer het signaal waardoor we weten wie de doelen nog niet beheerst, maar wel een moment waarop minimaal 80% van de leerlingen een voldoende moet kunnen halen en van de andere leerlingen duidelijk moet zijn wat zij te leren hebben om ook een voldoende te kunnen halen of op eigen niveau zich te kunnen ontwikkelen.

De leerkrachten formuleren doelen, zij houden bij wat de leerlingen nodig hebben in aanloop naar de methodegebonden toets. Zij analyseren de toets en geven aan wat de doelen zijn voor de komende periode en wat ervoor nodig is om deze doelen te behalen. Middels doelenposters maken de leerkrachten zichtbaar wat de doelen zijn. Deze cyclus blijft zich herhalen. De leerkrachten kunnen de IB-er uitnodigen bij een vloeroverleg. De IB-er zal zoveel mogelijk aansluiten bij de vloeroverleggen waarin het gaat om het stellen van doelen om het onderwijs voor de leerlingen te verbeteren.

3.3 Het ontwikkelingsperspectief (OPP)

Alle leerlingen met een arrangement / indicatie én alle leerlingen die één of meerdere vakken een eigen leerlijn hebben (aanpassingen binnen de doelen en werkwijze zoals beschreven in het groepsplan), hebben een eigen OPP. De afspraken rond het ontwikkelingsperspectief:

Welke leerlingen krijgen een ontwikkelingsperspectief?

- Op basis van de wet op passend onderwijs is het opstellen van een ontwikkelingsperspectief verplicht voor elke leerling die extra ondersteuning ontvangt vanuit samenwerkingsverband PassendWijs. Dus voor elke leerling die een arrangement heeft. Dit geldt ook voor begaafde leerlingen die gaan versnellen (**bijlage 8**).
- Scholen hoeven geen ontwikkelingsperspectief op te stellen voor leerlingen die ondersteuning krijgen vanuit het reguliere (basis) ondersteuningsaanbod, zoals bijvoorbeeld dyslexie (**bijlage 1**) of kortdurende remedial teaching.

Wie stellen het OPP vast?

- De intern begeleider en de leerkracht eventueel met ondersteuning van externe deskundigen (schoolcontactpersoon, orthopedagoog etc.)
- De directeur en ouders ondertekenen het voor gezien en/of voor akkoord OPP; het OPP is vastgesteld.

De handleiding en het format ontwikkelingsperspectief vindt u in **bijlage 2**.

4. Bespreekmomenten

4.1 Vloeroverleg

Er is een wekelijkse vloeroverleg. De IB-er sluit zoveel mogelijk aan bij deze overleggen.

De school is ingedeeld in vloeren. Dit schooljaar zijn dat de volgende vloeren. Vloer 1-2, vloer 3-4, vloer 5-6-7 en vloer 8. De leerkrachten van één vloer hebben wekelijks minimaal één keer overleg. De planning staat in het jaarrooster. De bedoeling van deze wekelijkse besprekingen is om met elkaar over onderwijsinhoudelijke zaken te spreken.

De vloer is als een professionele leergemeenschap.

“We spreken van een professionele leergemeenschap als de onderwijsprofessionals in een school duurzaam individueel en samen leren om het onderwijs aan de leerlingen en de resultaten van de leerlingen te verbeteren” (Verbiest & Timmerman, 2008)

Tijdens het wekelijkse vloeroverleg is er aandacht voor de volgende onderwerpen:

- Bespreek de doelen die een groep in een jaar moet kunnen bereiken.
- Stel hoge haalbare doelen.
- Doe dat wat werkt.
- Bereid samen lessen voor. Bijv. met EDI
- Bespreek groepen leerlingen die juist meer aankunnen of juist meer nodig hebben.
- Wissel de afspraken over individuele leerlingen uit.
- Maak een gezamenlijke analyse van Cito en methode toetsen. Stel doelen bij. Maak het cyclisch.
- Werk preventief aan de doelen i.p.v. achteraf repareren.
- Betrek ouders tijdig bij leerprocessen van leerlingen.
- Werk met groepsdoorbroken instructies.

Dat vraagt om een professionele houding:

- Ga uit van elkaars expertise. Maak op basis daarvan een heldere taakverdeling. Kom afspraken na.
- Geef elkaar feedback, stimuleer het leren van en met elkaar.
- Voorkom besprekingen over individuele leerlingen. Ga daarmee naar de IB-er.
- Nodig de IB-er uit om bij een vloerbespreking aanwezig zijn. Geef aan waarom

4.2 Bespreekmomenten van leerlingen met IB-er

- Consultatie
- Zorgteam
- Zorgadviesteam + (ZAT+)

Consultatie

De leerkracht kan aangeven bij de IB-er dat zij een leerling wil bespreken. In overleg kunnen de ouders en schoolcontactpersoon uitgenodigd worden. Eventuele afspraken worden in ESIS of in groeidocument vastgelegd (**bijlage 3**).

Het zorgteam (Z.T.)

Een zorgteam overleg is een gepland overleg tussen leerkracht, intern begeleider en andere externe deskundigen. Het is gericht op een individueel kind, met als doel het verkennen van, meer inzicht krijgen in en het beantwoorden van de onderwijsbehoefte van het kind of de ondersteuningsbehoefte van de leerkracht of ouders. Dit overleg wordt schriftelijk voorbereid en er wordt een verslag gemaakt. Er vindt ongeveer 5 keer per jaar een zorgteam overleg plaats. Ouders worden vooraf geïnformeerd en ook uitgenodigd voor dit overleg. De volgende personen zijn bij een zorgteam altijd aanwezig

- ouder(s) / verzorger (s)
- IB-er (voorzitter en notulist)
- Schoolcontactpersoon/ orthopedagoog
- Wijkcoach
- Schoolverpleegkundige

Het zorgadviesteam (ZAT+)

Binnen het samenwerkingsverband PassendWijs zijn er op vaste tijden geplande multi disciplinaire zorgadviesteam overleggen. Als vanuit het ZT van de school niet de juiste hulp voor de leerling geboden kan worden, wordt een bespreking in het ZAT + geadviseerd (zie: ZAT+ boek (**bijlage 4**)).

5. Vloerbezoeken

5.1 Het vloerbezoek IB-er

De IB-er zal wekelijks een vloerbezoek brengen aan de vloeren.

De leerkracht doet ertoe. Het vloerbezoek gaat over de professionele houding van de leerkracht ten opzichte van de groep leerlingen. Zo zorgt de leerkracht ervoor dat alles uit de leerlingen gehaald kan worden wat erin zit.

Prof. Luc Stevens komt tot het volgende principe in zijn werk *“Adaptief onderwijs in een lerende school”* (APS, 1994). Kinderen hebben alleen een leerhouding, dat wil zeggen zijn bereid tot leren en komen tot leren:

- als zij in de leersituatie waarin ze verkeren (hun klas) het gevoel hebben dat ze uitgedaagd worden tot iets wat ze in principe kunnen (**competentie**);
- dat ze erbij horen (**relatie** met leerkracht en medeleerlingen);
- dat ze invloed hebben op hun eigen situatie en hun prestatie (**autonomie**).

Alleen als aan deze voorwaarden wordt voldaan, komen kinderen tot leren. Deze zelfde principes kunnen we ook toepassen op volwassenen en op volwassen leerkrachten.

Na een vloerbezoek kunnen de leerkrachten feedback krijgen op de volgende onderwerpen:

- Basisbekwaamheid
- Woordenschat
- Expliciete Directe Instructie
- Persoonlijk ontwikkeldoel
- Vloer ontwikkeldoel

Bij een lesbezoek kan SVIB (School Video Interactie Begeleiding) ingezet worden.

5.2 Het groepsbezoek door de directie

Naast de groepsbezoeken door de IB-er vinden er gedurende het jaar meerdere groepsbezoeken plaats door de directeur (in het kader van functioneringsgesprekken en beoordelingen), externe deskundigen (op het gebied van nascholing) en de intern begeleider / bouwcoördinatoren (coachen op leerkrachtvaardigheden eventueel met school video interactiebegeleiding).

6. Passend Onderwijs

6.1 Passend Onderwijs

Met de invoering van passend onderwijs op 1 augustus 2014 hebben alle scholen in Nederland zorgplicht en daarmee de verantwoordelijkheid om alle leerlingen een passende onderwijsplek te bieden. Het doel van deze zorgplicht is dat geen enkele leerling meer tussen wal en het schip valt. Het schoolondersteuningsprofiel (**bijlage 5**) beschrijft de manier waarop de school de basisondersteuning vormgeeft. Dus welk aanbod aan onderwijs, zorg en ondersteuning de school kan bieden.

Samenwerkingsverband (SWV) PassendWijs beschrijft in het Ondersteuningsplan (**bijlage 6**) hoe en met welke partners Passend Onderwijs in de regio gerealiseerd wordt. Het Ondersteuningsplan is een beleidsplan op hoofdlijnen en geeft aan hoe

- de ondersteuning wordt gerealiseerd,
- Passend Onderwijs plaatsvindt en
- de organisatie en de financiering van Passend Onderwijs georganiseerd is.

7. Leerlingvolgsysteem

7.1. Het leerlingvolgsysteem

Het leerlingvolgsysteem van De Klimboom wordt bijgehouden in het administratiesysteem LOVS en Esis B. Het leerlingvolgsysteem bestaat uit:

- Observaties en verslaglegging van de leerkrachten.
- Gesprekken met ouders
- Tussentijdse methodetoetsen
- Gesprekjes met leerlingen over welbevinden en leerresultaten.
- Sociaal emotioneel volgsysteem VISEON
- Voor de groep 1 en 2 KIJK
- Toetsen LOVS cito volgens richtlijnen monitoring (stichting PAS Arnhem). Uitgezonderd de kleutertoetsen.

7.2 Toetsen LOVS Cito

Jaarlijks stelt Stichting Pas, op verzoek van de schoolbesturen, de toetskalender voor het komende schooljaar op. De Arnhemse toetskalender wordt gebaseerd op de toetskalender van het Cito en goedgekeurd door de schoolbesturen in samenspraak met het werkveld. De onderwijsinspectie geeft aan dat de schoolbesturen en de scholen zelf verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van het onderwijs. Daardoor is de rol van de onderwijsinspectie in het toezicht veranderd en worden er (per 1 februari 2016) geen normeringen voor de tussentoetsen meer vastgesteld. De samenstelling van de toetskalender is binnen dit kader aangepast. Er is gekozen voor een aantal verplichte en een aantal facultatieve toetsen. Hierbij moet opgemerkt worden dat scholen de leerwinst van kinderen/groepen moeten kunnen aantonen, ook op de vakken waar de toetsen facultatief zijn. Om dit aan te tonen kiezen scholen voor andere toetsen. In de bijlage de Arnhemse toetskalender (**zie bijlage 7**).

De kleuters maken niet de Cito toetsen. De leerkrachten volgen de kinderen d.m.v. KIJK en signaleringslijsten.

7.3 Onderwijsvolgmodel (KIJK voor de groepen 1-2)

De kleuterleerkrachten volgen de ontwikkeling van kleuters met behulp van KIJK. Twee keer per jaar wordt dit ingevuld. Namelijk rond de verjaardag van het kind en een halfjaar daarna. Kinderen die opvallend laag of hoog scoren na het invullen van Kijk krijgen extra aandacht in een kleine kring en/of tijdens het spel in de hoeken. In schooljaar 2018-2019 wordt onderzocht met welk leerlingvolgsysteem we in de toekomst willen gaan werken.

7.4 VISEON 2.0

VISEON 2.0 biedt de mogelijkheid om het sociaal-emotioneel functioneren van leerlingen systematisch te volgen. VISEON 2.0 verhoogt daarmee het inzicht in de ontwikkeling van leerlingen op dit terrein en stelt leerkrachten in staat om de samenhang met het verloop van onderwijs- en leerprocessen in kaart te brengen. VISEON 2.0 bestaat uit een hoofdinstrument en aanvullende instrumenten. Het hoofdinstrument bevat een observatielijst voor de leerkracht en een zelfbeoordelingslijst voor de leerling. Mocht uit het hoofdinstrument blijken dat er behoefte is aan aanvullend onderzoek, dan kan de leerkracht vanaf groep 5 ervoor kiezen om de aanvullende instrumenten in te zetten. De aanvullende instrumenten zijn namelijk bedoeld om in te vullen door de leerling.

8. Instroom en uitstroom van leerlingen

8.1. instroom van leerlingen

Bij een aanmelding van een nieuwe leerling die instroomt als de leerling vier jaar is gelden de volgende stappen:

wat	Wanneer	Wie	Opmerkingen
Eerste kennismaking	Op verzoek van ouders	directie	Eerste oriëntatie. Directie vraagt over algemene zaken, laat ouders school zien etc. en vraagt of er bijzonderheden zijn.
Bevestiging	Binnenkomst aanmeldformulier	Administratie verstuurt bevestigingsbrief	In de brief staat de vervolgpcedure
Afspraak intakegesprek	ongeveer 3 maanden voor 4 ^e verjaardag	IB-er nodigt de ouders uit voor intake gesprek	IB-er stuurt een afspraak bevestiging via de e-mail.
Inschrijving in Esis	op 4 jarige leeftijd en ontvangst inschrijfformulier	administratie	
Afspraken rond wennen	Kinderen wennen 10 dagdelen verspreid over maximaal 4 weken voor de 4 ^e verjaardag. Ouders krijgen een uitnodigingskaartje om contact met de leerkracht op te nemen voor kennismakingsgesprek. In dat gesprek worden de wennmomenten afgesproken.	Ouders/leerkracht	Wanneer begint de wenperiode?
Overdracht	Indien mogelijk zorgen we dat het overdrachtsformulier van de voorschoolse voorziening aanwezig is (peuterspeelzaal, KDV)	Administratie/IB-er/ leerkracht	Groepsleerkracht heeft zo nodig contact met peuterspeelzaal.
Ouders welkom heten etc.	Eerste wendag	Groepsleerkracht	Zorgen dat de leerling en ouders zich welkom voelen, voorbereidingen klaar zijn etc.

Zij instromers

Bij leerlingen die na groep 1 instromen gelden de volgende afspraken:

- Directeur neemt contact op met de directie van de school waar de leerling vandaan komt
- Intern begeleider heeft contact met de intern begeleider en/of de leerkracht van de andere school

- Er wordt gekeken naar de samenstelling van de groep waar de leerling in komt en op basis van deze groep en de onderwijsbehoefte van de leerling stemmen we samen met ouders de mogelijkheden af.
- De school ontvangt een onderwijskundig rapport volgens het format “Overdrachtsrapport BAO-BAO” van Stichting Pas en/of een DOD (digitaal overdrachtdossier)

8.2 tussentijdse uitstroom van leerlingen

- Intern begeleider heeft contact met de intern begeleider en/of de leerkracht van de andere school
- De leerkracht maakt een overdracht in ESIS.
- De leerkracht brengt de Intern begeleider op de hoogte van gemaakte overdracht.
- Ouders ondertekenen de overdracht
- De administratie stuurt het onderwijskundige rapport / DOD naar de school op.

8.3 Doorstroom van kleuters

De Klimboom maakt gebruik van de brochure Doorstroom van Kleuters (**zie bijlage 9**). Deze brochure is gemaakt in opdracht van het Ministerie van OCW en de PO-raad. We zijn bezig met het beschrijven van het proces van overgang. Dit is in ontwikkeling.

8.4 Uitstroom van leerlingen naar het voortgezet onderwijs

Bestuurlijk (PAS-PassendWijs) is afgesproken dat met ingang van 1 januari 2018 niet meer PAS maar samenwerkingsverband PassendWijs zorg draagt voor de overdrachtsprocedure PO-VO in samenwerking met het Samenwerkingsverband V(S)O 25.06. De procedure is te vinden op <http://swv2506.nl/documenten/> en <http://www.swv-passendwijs.nl/>.

Bronnen:

Clijsen, A. Kappen, A. Pameijer, N.(2014). Samenhang OGW en HGW. Geraadpleegd op 27-01-2018, van <https://wij-leren.nl/hgw-samenhang-ogw.php>

Damhuis, C. (2015). Formatieve evaluatie in het leesonderwijs. Tijdschrift Taal, 6(9), 38-42. Geraadpleegd op 17 juli 2018, van <http://downloads.slo.nl/Documenten/6.9-formatieve-evaluatie-in-het-leesonderwijs.pdf>

Gijzen, W.& Van Hasselt, M.(2016). Groepsplanloos werken in de basisschool. Geraadpleegd op 17 juli 2018, van <http://wijnandgijzen.nl/wp-content/uploads/2016/11/Groepsplanloos-werken-in-de-basisschool-Gijzen-en-Van-Hasselt-2016.pdf>

Gijzen, W.&Van Hasselt, M.(2018). Groepsplanloos werken FAQ's. Geraadpleegd op 17 juli 2018, van <http://wijnandgijzen.nl/wp-content/uploads/2018/02/Groepsplanloos-werken-FAQs-2018.-Gijzen-en-Van-Hasselt..pdf>

John Hollingsworth & Silvia Ybarra, *Expliciete Directe Instructie*, Nederlandse vertaling en bewerking 2015: Marcel Schmeier, Uitgeverij Pica

KPC Groep. (2009). 1-zorgroute in het basisonderwijs. Geraadpleegd op 27 januari 2018 van https://www.leraar24.nl/app/uploads/1_zorgroute_in_het_basisonderwijs.pdf

PassendWijs. (2014). Handleiding ontwikkelingsperspectief en uitstroomverwachting PassendWijs. Geraadpleegd op 28 januari 2018, van <https://Downloads/C-1-Handleiding-OPP-versie-22-september-2014.pdf>

Van Silfhout, G. (2017). Effectief formatief toetsen. Geraadpleegd op 17 juli 2018, van <https://wij-leren.nl/formatief-toetsen-om-te-leren-dtt-strategie.php>

Afkortingen

BAO = Basisonderwijs
BSO = Buitenschoolse opvang
Cito LVS = Cito leerlingvolgsysteem
DOD = Digitaal overdracht dossier
EDI = Expliciete Directe Instructie
GO = Groepsoverzicht
GP = Groepsplan
HGW = Handelingsgericht werken
HGW-cyclus = Handelingsgericht werken cyclus
IB-er = Intern begeleider
IKC = Integraal Kindcentrum
KDV = Kinderdagverblijf
Lkr = Leerkracht
Lin = Leerling
OGW = Opbrengstgericht werken
OPP = Ontwikkelingsperspectief
PO-VO = Primair onderwijs – Voortgezet onderwijs
SWV PassendWijs = Samenwerkingsverband PassendWijs
S(b)o = Speciaal (basis) onderwijs
SKAR = Stichting Kinderopvang Arnhem
SPA = Stichting Peutercentra Arnhem
SWV = Samenwerkingsverband
VSO = Voorschoolse opvang
ZAT+ = Zorg Advies Team
ZT = Zorgteam

Bijlagen:

1. Dyslexie
2. Handleiding en format ontwikkelingsperspectief
3. Groeidocument
4. ZAT+ boek
5. Schoolondersteuningsprofiel
6. Ondersteuningsplan
7. Arnhemse toetskalender
8. Begaafde leerlingen
9. Doorstroom van kleuters

Bijlage 1

Dyslexieplan voor de groepen 5 t/m 8 van De Klimboom

Wat doet De Klimboom als de leerlingen klaar zijn met de dyslexiebehandelingen van bijv. Marant of RID?

Voer een gesprek met ouders, leerkracht en IB en pas het plan aan naar de behoefte van de leerling.

Alle leerlingen die de behandelingen voor dyslexie hebben doorlopen krijgen het volgende aangeboden in de klas.

Spelling:

- Mapje met de steunkaarten in de la van de leerling.
- De steunkaarten die extra belangrijk zijn voor de leerling accentueren door bijv. een sticker of post-it.
- Bij de spellingles ligt het mapje op tafel om te kunnen gebruiken.
- De leerling mag het Steunkaartenmapje bij dictees en Cito Spelling gebruiken.
- Bespreekt de leerkracht voor de groep een nieuwe regel dan maakt de leerkracht daar een steunkaart van.
- Bij tekstschrijven spreekt de leerkracht bij de start af op welke spellingregels hij/ zij gaat letten bij het nakijken.
- Cito spelling kan digitaal worden afgenomen.

Lezen:

- Tijdens zelfstandig leesmoment gaat de leerkracht met een groepje voor-koor-door lezen. In ieder geval twee keer per week. Dit kan ook door een ouder worden gedaan.
- Bij het voor-koor-door lezen kan gebruik gemaakt worden van een tekst uit een leesboek of WO tekst.
- Koppel een zwakke lezer aan een maatje.

Begrijpend lezen:

- De Nieuwsbegrip tekst voorafgaand aan de les meegeven aan de leerling of de ouders een inlog geven om thuis alvast een keer te kunnen lezen.
- Cito Begrijpend lezen: één tekst per dag. Of meer wanneer een leerling dit aankan.

Rekenen:

- Cito Rekenen kan digitaal afgenomen worden.
- De methodegebonden rekentoets kan ook digitaal afgenomen worden.

Woordenschat:

- Cito Woordenschat kan digitaal afgenomen worden.

Hulpmiddel Readspeaker Textaid (webbased):

- Uitgangspunt is dat alle leerlingen moeten leren lezen. Op de basisschool hebben de leerlingen het nodig om leeskilometers te maken. Veel lessen zijn nog klassikaal, waardoor er nog weinig grote stukken tekst individueel gelezen hoeven te worden.
- Textaid bespreken als mogelijkheid.
Textaid kan teksten van vakgebieden of eigen geschreven teksten voorlezen zodat kinderen met dyslexie de tekst met ondersteuning kunnen lezen.

Voor achtergrondinformatie kan de leerkracht kijken in “Protocol Leesproblemen en dyslexie vanaf blz. 119

Bijlage 8

6 stappenplan leerstofaanbod (hoog) begaafde leerlingen

1. Bepaal de daadwerkelijke voorsprong / het functioneringsniveau van de leerling

(inschatting leerkracht, inschatting ouders, resultaten schoolloopbaan, CITOtoetsen, methode gebonden toetsen, doortoetsen, intelligentiemeting)

2. Zoek ontwikkelingsgelijken

Welke ontwikkelingsgelijken zitten er in de (parallel)groep waarbij deze leerling kan aansluiten? Zijn er geen ontwikkelingsgelijken in de (parallel)groep, zoek deze dan in de school (één of meerdere groepen hoger) of extern (bv externe plusklas).

3. Compacten

Bepaal per vakgebied waar er gecompact kan worden. Zowel in instructie als verwerking. Alle herhaling eruit en alleen verkorte instructie en verwerking bieden op nieuwe strategieën/regels en afspraken.

4. Verrijken

- *Welk verrijkingsmateriaal is er aanwezig op school en welk materiaal kan/moet er aangeschaft worden?*
- *Welk verrijkingsmateriaal sluit aan bij de interesses van de leerling? Waar wil de leerling meer over leren? Indien de leerling nog onvoldoende gemotiveerd is of onzeker is, starten met de interesse van de leerling.*
- *Plan het verrijkingswerk structureel in het rooster en in de dag/weektaak van de leerling en maak het verrijkingswerk verplicht.*
- *Plan wekelijks instructiemomenten met de leerling over het verrijkingswerk (ca 30 minuten per week) waarin de leerling vragen kan stellen over het werk, de gestelde doelen geëvalueerd worden (zie stap 5) en er feedback gegeven wordt op zijn/haar inzet, taakaanpak en werkhouding tijdens verrijkingswerk.*
- *Stel eisen aan het verrijkingswerk (denk aan hoeveelheid, proces, werkverzorging, resultaat). Overleg met de leerling wat je van het werk kan en mag verwachten.*

5. Doelen formuleren en evalueren

Stel haalbare doelen met de leerling, die gericht zijn op het ontwikkelen van vaardigheden. Bijvoorbeeld vanuit de Leerlijn Leren Leren (CED groep) of de Doelen en Vaardigheden voor Ontwikkeling (SLO). Zo weet de leerling wat er van hem verwacht wordt (Feed-Up).

Reflecteer tijdens de instructiemomenten op deze doelen.

Kijk terug op het proces, zodat je kunt leren uit ervaringen en kijk naar de toekomst: waar staat de leerling tov het gestelde doel, wat is de volgende stap die ik ga zetten en wat heb ik daarvoor nodig? (Feedback & Feedforward)

6. Presenteren

- *Laat de leerling presenteren aan de groep, waarbij gebruik gemaakt wordt van verschillende presentatievormen.*
- *Vermeld het verloop van het proces op het rapport, waarbij de nadruk ligt op de ontwikkeling die de leerling heeft doorgemaakt. Zo laat je zien dat je het verrijkingswerk serieus neemt, het is immers verplicht werk voor de leerling. Dit verdient ook een beoordeling.*